

	Titel nota	Toelichting	Datum gelezen MSZW
1	Nota Tussenresultaten PE-onderzoeken kinderopvang	Gevraagd besluit op voorgestelde lijn kabinetsreactie	21-2-2023
2	Stelselontwerp greenfield kinderopvang	Gevraagd besluit op concept stelselontwerp	26-3-2023
3	Outline en planning kabinetsreactie onderzoeken private equity	Gevraagd besluit op voorgestelde lijn kabinetsreactie	30-3-2023
4	Concept voortgangsrapportage greenfield kinderopvang	Gevraagd besluit op concept Kamerbrief	3-4-2023
5	Tweede concept voortgangsrapportage greenfield kinderopvang	Gevraagd besluit op concept Kamerbrief	11-4-2023
6	RWIZO	..	..

Aan

Minister van SZW

nota

Nota Tussenresultaten PE-onderzoeken Kinderopvang

*20/2/23
Mie in besp. 2/2
Besluiten lijnen
genuanceerd dan
beeldvormig ...
hoe worden is
het onderwerp?*

TER BESLISSING

Datum
16 februari 2023

Bijlage(n)
2

Aanleiding

In maart worden de twee onderzoeken naar Private Equity (PE) in de kinderopvang afgerond. SEO voert een Marktscan uit, die de verschillende financieringsvormen en marktwerking in de kinderopvang in beeld brengt. Het Maatregelenonderzoek van Decisio beschrijft de voor- en nadelen van mogelijke maatregelen die ingrijpen op de marktwerking. De eerste resultaten van de onderzoeken zijn inmiddels bekend. Deze nota informeert u over deze eerste conceptresultaten en het proces in aanloop naar een kabinetsreactie. Graag ontvangen wij zo spoedig mogelijk uw reactie, omdat we gezien de strakke planning in aanloop naar het Commissiedebat op 10 mei snel een kabinetsreactie dienen voor te bereiden.

Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met de voorgestelde lijn voor de kabinetsreactie (bladzijde 3)?

Kernpunten

Eerste resultaten

- U vindt van beide onderzoeken conceptresultaten in de bijlage. Het gaat nadrukkelijk om conceptversies, die komende maand nog nader zullen worden uitgewerkt in een (uitgeschreven) eindrapport.
- De resultaten worden komende weken besproken met de sector (20 februari), ambtenaren van andere ministeries (21 februari) en een externe klankbordgroep van wetenschappers (9 maart).
- De onderzoeken gaan uit van het huidige stelsel, maar eventuele maatregelen zullen ook beoordeeld worden in het licht van het nieuwe stelsel. Door de stelselwijziging kunnen economische prikkels veranderen, waardoor de noodzaak voor en uitwerking van de maatregelen ook verandert. De verandering van prikkels in de stelselherziening ligt buiten de scope van dit onderzoek. Dat volgt uit de maatschappelijke impactbepaling door het CPB en het SCP vanaf medio mei.

Marktscan

- De Marktscan onderzoekt welke financieringsvormen er zijn in de kinderopvang. Het laat een genuanceerd beeld zien van de verschillen tussen commerciële partijen (uitgesplitst in PE en overig for-profit) en niet-commerciële partijen.
  - In de kinderopvangsector zijn zowel for-profit als non-profit partijen actief. Naast PE bestaat for-profit uit (individuele)

per onderneming?
negen jaar?

Datum
16 februari 2023

?
?

ondernemers, beursgenoteerde bedrijven en investeringsfondsen. Vastgoedinvesteerdere lijken niet actief te zijn in de sector en er is tussen 2019 en 2021 geen dividend uitgekeerd. Rentebetalingen bleken geschaald naar bedrijfsresultaat laag te zijn.

- o PE heeft iets minder overtredingen op kwaliteitseisen. Er is geen duidelijk verschil tussen overige for-profit partijen en non-profitpartijen.
- o Het aandeel van private equity onder de 70 grootste aanbieders is relatief beperkt. PE heeft een marktaandeel van 22% tegenover 11% voor overige for-profit aanbieders en 67% voor non-profit aanbieders.
- o De uurprijzen van PE zijn in de dagopvang vergelijkbaar met andere commerciële aanbieders (beiden ca. 6% hoger dan non-profit) en in de BSO iets hoger (PE 11%, for profit 4% hoger dan non-profit). Ten opzichte van non-profit is er dus wel een verschil in prijs.
- o Wel lijkt PE gemiddeld een veel lagere solvabiliteit te hebben (24 - 28%) ten opzichte van overige for profit partijen (42 - 52%) en non-profit partijen (47 - 53%). Daarnaast lijkt PE iets minder winst te maken.
- o PE heeft ook hogere rentelasten als percentage van het resultaat (7%) dan overige for profit partijen (2%) en non profit partijen (1%). De rentelasten zijn echter lager dan in het onderwijs of in de gezondheidszorg (beiden 10%). = nieuwbouw!
- o Ook is PE iets vaker aanwezig in wijken met een hoge SES-status en iets minder vaak in wijken met een lage SES-status. Dat zou kunnen duiden op lagere investeringen in kwetsbare wijken, maar het zou ook kunnen zijn dat dit historisch zo gegroeid is vanuit de voormalige peuterspeelzalen, die veelal een doorstart hebben gemaakt als niet-commerciële partijen.
- o Op dit moment is de behoefte aan externe financiering voor investeringen (in bijv. personeel of huisvesting) in de sector klein, (4%). De sector verwacht dat de financieringsbehoefte na de stelselherziening hoger is (37%).

1 op 4 à 5 =
mi wel veel.
Denk mee dat
er veel andere
markten zijn
met zo hoog % PE

lonen?
verloop?

als % winst?
maar die kan
laag gekocht
zijn? of als %
kosten?
of als % lening?

ja hallo

VERKOOP

Maatregelenonderzoek

- Het Maatregelenonderzoek beoordeelt een 22-tal maatregelen die ingrijpen op de marktwerking op effectiviteit, uitvoerbaarheid en neveneffecten, waarbij effectiviteit wordt gedefinieerd als de mate waarin maatregelen ongewenst gedrag voorkomen of tegengaan. Decisio onderbouwt de maatregelen door literatuuronderzoek, vergelijking met andere sectoren (zorg en volkshuisvesting) en andere landen (Australië, Canada, Engeland, Noorwegen), interviews met sectorpartijen en gesprekken met experts. Decisio wordt bijgestaan door een externe

klankbordgroep, bestaande uit wetenschappers van de ACM, het CPB, de Erasmus Universiteit en Universiteit Utrecht. Op basis van de beoordeling rangschikt het onderzoek de maatregelen als 'geschikt',

Datum
16 februari 2023

nu niet?

- o Als potentieel geschikte maatregelen voor de kinderopvangsector komen naar voren: grotere invloed van stakeholders (ouders, personeel en eventueel samenwerkingspartners zoals scholen) in de bedrijfsvoering, strengere eisen aan of uniformering van de jaarrekening, een verplichte kwaliteitsmonitor en tariefregulering op basis van een algemeen maximumtarief of operationele kentallen.¹
- o Ongeschikt zijn een grotere invloed van stakeholders bij fusies en overnames, een lagere regeldruk, loskoppeling van vastgoed, uitsterf beleid voor for-profit, verkoopverbod, nationalisatie, beperking van financieringsvormen en een winstnormering.
- Decisio zal de weging van de maatregelen nog verder aanscherpen, mede op basis van een feedbacksessie met sectorpartijen (op 20 februari) en de externe klankbordgroep (op 9 maart).

andus dan nu?

Inhoud kabinetsreactie

- We stellen voor de reactie te beginnen met een korte beschrijving van de aanleiding van beide onderzoeken, gevolgd door appreciaties van beide onderzoeken. De appreciatie van de marktscan kan het beeld rondom commerciële kinderopvang in het algemeen en PE in het bijzonder nuanceren aan de hand van de onderzoeksresultaten. De appreciatie van het maatregelenonderzoek zou kunnen laten zien welke maatregelen de onderzoekers potentieel geschikt achten om ongewenst gedrag te voorkomen en hoe zij tot dat oordeel komen.
- Aangezien uit de marktscan vooralsnog geen duidelijke nadelen blijken van PE als financieringsvorm binnen de sector, stellen wij voor om in de kabinetsreactie alleen toezeggingen te doen op de verdere uitwerking van geschikte maatregelen die de onderzoekers als "no regret"-opties zien: strengere eisen aan jaarrekeningen, een kwaliteitsmonitor en invloed van stakeholders in de bedrijfsvoering. Dat vermindert de prikkel tot onverantwoorde investeringen of besparingen op kwaliteit. Aangezien beide sectorpartijen zelf ook pleiten voor meer transparantie, verwachten we dat de sector positief zal staan tegenover (een deel van) deze maatregelen.
- Daarnaast stellen we voor om verdere opties zoals tariefregulering te betrekken bij de besluitvorming over de stelselherziening. Dit kan bijvoorbeeld een maatregel zijn om het risico van forse prijsstijgingen, en daarmee negatieve effecten op de toegankelijkheid, als gevolg van de inkomensafhankelijke vergoeding te mitigeren. CPB en SCP doen onderzoek naar de mogelijke effecten van de stelselherziening. De resultaten verwachten wij medio mei. Bovendien is meer onderzoek nodig over de praktische invulling van maatregelen als tariefregulering. In de kabinetsreactie kunnen we wel alvast op hoofdlijnen aandacht besteden

Met onderzoek
nu onderzoek kan
gehaald worden...
Hoe stuy?

lesje 2x
1. Winst PE?
% PE verhoog
2. >> no regret

welke?

ja

no regret is een
andus dan
potentieel geschikt!

¹ Bij een algemeen maximum tarief geldt overal dezelfde maximumprijs. Bij tariefregulering op basis van operationele kengetallen wordt over de delen van de kostprijs waar geen grote regionale verschillen in zitten een landelijk maximumtarief berekend. Aanvullend kan regionale differentiatie worden ingevoerd op delen van de kostprijs waar wel grote regionale verschillen in zitten (zoals huisvestingskosten).

aan de afruilen van bepaalde potentiële verdergaande maatregelen zoals de effecten op het aanbod.

Datum
16 februari 2023

Wap (**Vraag: Onderschrijft u deze hoofdlijn voor de kabinetsreactie? Wilt u de kabinetsreactie samenvoegen met de voortgangsrapportage over de greenfield in één kamerbrief?**)

Vervolgproces

- Vorig jaar is toegezegd dat de resultaten van beide onderzoeken in Q1 naar de Kamer zou komen. Dat is gezien de doorlooptijden van de onderraden niet haalbaar.
- We werken hard om voor het Commissiedebat van 10 mei de onderzoeken voorzien van een reactie met de Kamer te delen. Daartoe moet de reactie worden besproken in de CWIZO van 11 april en de RWIZO van 25 april. Op 31 maart zullen de (concept)stukken moeten worden aangeleverd bij het secretariaat van de CWIZO.
- Vanaf het begin van het onderzoek hebben we Financiën, EZK, OCW, VWS en BZK betrokken bij het proces in de vorm van een 'expertgroep'. We zullen een kabinetsreactie met hen afstemmen. Op 21 februari beginnen we met het schrijven van een kabinetsreactie.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Marktscan_kinderopvang sectorpresentatie v02	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Maatregelenonderzoek sectorpresentatie	Ter informatie (niet verzenden)	

*werken bij expert PE /
over PE ?*

Aan

Minister van SZW

nota

Stelselontwerp greenfield kinderopvang

*geweldig goede
voorgang -> de heer rijk!*

- 26/3 2023*
- Uitgebreid bespr.*
- Planm. / timing / haalbaarheid*
- Wie wordt met-
roede*
- goed onder-
zocht*

TER BESLISSING

Datum
23 maart 2023

Tweede contactpersoon

Uiterlijk bij
24 maart 2023

Bijlage(n)
4

*Nieuw stelsel &
kennelijk bestaande
wensen*

Aanleiding

- Op 27 maart heeft u een overleg met directie KO over het eerste concept stelselontwerp (resultaten greenfield). Deze nota bevat de voorbereiding op dat overleg. Tijdens het overleg bespreken we het concept ontwerp graag met u aan de hand van een aantal bespreekpunten.
- Op 29 maart heeft u een overleg met de bestuurders van de uitvoerders over dit concept stelselontwerp. Deze nota is tevens uw voorbereiding voor dat overleg.
- We adviseren u eerst het narratief te lezen (bijlage 2), vervolgens deze nota en de outline van de kamerbrief (bijlage 1), ten behoeve van gesprek op 27 maart.
- Deze nota gaat over het vervolg van het ontwerpproces. De governance van de werkmaatschappij (4 samenwerkende uitvoerders in de realisatiefase) moet nog bekeken en uitgewerkt worden.

Beslispunten

- We bespreken graag maandag met u hoe u aankijkt tegen het vervolg van het ontwerpproces en het advies van uitvoerders om de start van de impactanalyses uit te stellen (zie onder proces).
- We ontvangen graag uw reactie op dit concept stelselontwerp. Daarbij hebben we de volgende drie punten die we op 27 maart in ieder geval met u willen bespreken:
  - Zekerheid vooraf:
    - Kunt u zich vinden in het vooropstellen van het principe van zekerheid vooraf waarbij er in beginsel nooit kinderopvangvergoeding (KOV) wordt teruggevorderd bij ouders? Wel kan de uitvoerder bijvoorbeeld in geval van fraude ouders een sanctie opleggen, bijvoorbeeld in de vorm van een bestuurlijke boete. Deze sanctie moet proportioneel zijn.
  - Arbeidseis:
    - Stemt u in met het advies om er in het concept ontwerp vanuit te gaan dat elke drie maanden wordt getoetst of ouders voldoen aan de arbeidseis?
    - Stemt u in met het toevoegen van mantelzorg als doelgroep binnen de arbeidseis, op de voorwaarde dat uit de fase van de

*in principe wel
bespr fraude*

? Bespr

impactanalyse blijkt dat we hierop kunnen toetsen en dit budgettair inpasbaar blijkt?

Datum
23 maart 2023

- c. Betalen ouderbijdrage door andere partij:
- i. Stemt u in met de ontwerpkeuze dat het 'een andere partij dan de ouder, niet zijnde een kinderopvangorganisatie, vrij staat de wettelijke ouderbijdrage te voldoen'?
- d. Druk op de p & q als gevolg van prikkels die wijzigen in nieuwe stelsel
- i. Vooral door de hoge inkomensafhankelijke vergoeding neemt de prikkel voor ouders om grotere contracten af te nemen toe. Ook kunnen door toenemende vraag met (iig tijdelijk) achterblijvend aanbod prijzen stijgen met als gevolg druk op de betaalbaarheid van vooral lage inkomens. De omvang van deze effecten en eventuele mitigerende maatregelen zal blijken uit de impactanalyses. De uitvoerders zullen hier woensdag 29 maart met u over willen spreken.
3. Op 10 mei heeft u een commissiedebat over kinderopvang. Wij adviseren u een voortgangsbrief te sturen. Gaat u akkoord met de outline van de kamerbrief? Zie bijlage 1.

? *gemeente?*

Proces

- Onderstaande tabel toont de belangrijke processtappen in de periode tot de zomer zoals tot nu toe voorzien conform het plan van aanpak van de greenfield. Op 27 maart heeft u een overleg met de directie KO over dit ontwerp en op 29 maart heeft u een overleg met de bestuurders van de uitvoerders.
- Op 30 maart presenteren we het concept stelsel ontwerp aan de sectorpartijen. Op 31 maart starten dan de impactanalyses (ouders, KOO's, maatschappij, uitvoering, juridisch en financieel). Na afronding van de impactanalyses (zie hierna) kan politieke besluitvorming over het concept ontwerp plaatsvinden en de realisatiefase worden opgestart.
- Volgens onze planning kan na oplevering van de impactanalyses vanaf 1 juni het besluitvormingsproces starten. Mogelijk schuift dit uiteindelijk door naar de augustusbesluitvorming. De financiële besluitvorming in augustus is een fundamentele hobbel om vooruit te kunnen, aangezien de vormgeving van het wetsvoorstel waarschijnlijk structureel meer kost dan begroot. Bovendien valt er incidenteel geld vrij binnen het SZA-kader indien uit de impactanalyse van de uitvoerders blijkt dat invoering per 2025 niet haalbaar is. In de beleidsbrief aan Financiën is een haakje opgenomen om dit gesprek richting augustus aan te gaan.

Wanneer	Stap
27 maart 2023	Presentatie concept ontwerp aan MSZW
29 maart 2023	Overleg MSZW met bestuurders uitvoerders
31 maart 2023	Start impactanalyses
4 april 2023	Aanleveren voortgangsbrief bij CWIZO
11 april 2023	Voortgangsbrief in CWIZO
17 april 2023	Bestuurlijk overleg met de sector
Vóór RWIZO	BWO MSZW MOCW sToeslagen (wordt gepland)
25 april 2023	Voortgangsbrief in RWIZO
26 april 2023	Voortgangsbrief in MR
27 april – 5 mei 2023	Reces

10 mei

10 mei 2023	Commissiedebat kinderopvang
15 mei 2023	Oplevering impactanalyses
Vanaf 1 juni 2023	Start besluitvorming in kabinet

Datum
23 maart 2023

- Op 23 en 24 maart hebben er overleggen plaatsgevonden met de bestuurders van de uitvoerders over het concept stelselontwerp. Onderstaande box geeft de uitkomst van die gesprekken weer.
- De uitvoeringsorganisaties adviseren om de start van de impactanalyses uit te stellen en de komende weken te gebruiken om het gesprek te voeren over verschillende scenario's o.a. voor de arbeidseis (zie box). De uitvoerders schatten in dat de impactanalyse op dit concept ontwerp negatief zal uitvallen. Dit zullen zij in het gesprek komende woensdag inbrengen. De verwachting is dat zij ook zullen aansturen op een BWO voor start van de impactanalyses.
- We adviseren u om vast te houden aan de planning, en met het huidige concept ontwerp te starten aan de impactanalyses. We denken dat dit het beste ontwerp is binnen de kader van het CA. De punten waar de uitvoerders ongemak bij voelen gaan over de grenzen van CA heen. Wij denken dat je dat politieke gesprek het beste kan voeren op basis van de informatie uit de impactanalyses. *ems*
- Daarbij kunnen we parallel aan de impactanalyses een aantal alternatieve scenario's uitwerken, om op die manier voorbereid te zijn op mogelijke uitkomsten van de impactanalyses. Concreet gaat dit bijvoorbeeld om een scenario met een arbeidseis inclusief ondergrens. Dit kunt u woensdag als handreiking richting de uitvoerders doen. *TOEL*

Box 1 Samenvatting uitkomsten gesprek met bestuurders van uitvoerders

Op 23 en 24 maart hebben er overleggen plaatsgevonden met de bestuurders van de uitvoerders over het concept stelselontwerp. In die gesprekken hebben de bestuurders van de uitvoerders aangegeven een groot risico te zien bij het starten van de impactanalyses met het huidige concept ontwerp. Zij voorzien dat er een negatief beeld uit de impactanalyse naar voren zal komen ten aanzien van de uitvoerbaarheid van dit stelselontwerp. Zij adviseren daarom om de start van de impactanalyses uit te stellen en het gesprek over de kaders nu al te voeren. Dit zou een afwijking betekenen van het plan van aanpak zoals dat gezamenlijk met uitvoerders is vastgesteld. De opzet van het ontwerpproces is dat één ontwerp zou worden gemaakt, welke binnen de kaders van het coalitieakkoord past, en dat vervolgens met de verschillende impactanalyses de impact van dat ontwerp inzichtelijk gemaakt zou worden. Op basis van de impact op de verschillende actoren (o.a. ouders, KOO's en uitvoering) kan dan vervolgens waar nodig het ontwerp worden aangepast binnen de kaders van het coalitieakkoord of - indien dit niet binnen de kaders van het CA mogelijk blijkt - kan dit ook betekenen dat de kaders heroverwogen moeten worden. Dit gesprek willen de uitvoerders nu al voeren. De zorgen van de uitvoerders richten zich in de kern op twee thema's:

1. Arbeidseis

Ten aanzien van de arbeidseis stellen de uitvoerders voor om met drie scenario's te werken:

- Ontwerp zonder arbeidseis
- Ontwerp met arbeidseis zonder ondergrens (zoals nu in baseline is

essentieel

CA

opgenomen, zie verder bij bespreekpunt b voor een toelichting). In de kern betekent dit voorstel dat bij de toets of iemand voldoet aan de arbeidseis wordt gekeken of iemand op enig moment heeft gewerkt. Uitvoerders stellen dat deze invulling van de arbeidseis een te sterke uitholling is. Wij kijken daar anders tegen aan omdat in dit voorstel er wel periodiek (elke 3 maanden) wordt getoetst.

- c. Ontwerp met arbeidseis inclusief ondergrens, waarbij een minimum grens zou worden gesteld aan wanneer iemand voldoet aan de arbeidseis. Dit is ingewikkeld omdat geen betrouwbare urenregistratie beschikbaar is (dit is tevens één van de redenen voor het afschaffen van de koppeling gewerkte uren geweest). Daarom lijkt deze variant niet te combineren met het uitgangspunt van bieden van zekerheid vooraf.

2. Prijs, kwantiteit, en kwaliteit

Uitvoerders signaleren risico's ten aanzien van doelmatigheid, controleerbaarheid en handhaafbaarheid binnen dit nieuwe stelsel. De uitvoerder stellen op vier punten aanscherpingen voor:

- a. Prijs. Een variant waarbij in het concept ontwerp een vorm van tariefregulering wordt opgenomen.
- b. Kwantiteit. Een variant waarbij in het concept ontwerp sprake is van achteraf betaling met hardere normen ten aanzien van afwijkingen van aanwezigheidsuren.
- c. Kwaliteit: Een variant waarbij het recht op betaling van de KOV aan de KOO harder is gekoppeld aan de kwaliteit van de geleverde dienst.
- d. Administratieve organisatie (AO): Een variant waarbij aan de voorkant, bij vaststelling van het recht op KOV, meer eisen worden gesteld aan de AO van de KOO's.

Het huidige ontwerp grijpt niet in op de private marktwerking in de kinderopvang. Dat betekent dat we uitgaan van vrije tariefkeuze bij aanbieders, waarbij de hoogte van de KOV begrenst wordt door de MUP. Bovenstaande varianten betekenen aan de voorkant de markt scherper reguleren. Dit zijn keuzes die ons insziens pas genomen kunnen worden indien er een duidelijke probleemanalyse is afkomstig vanuit de impactanalyses.

Concept stelselontwerp fase 1

- We bevinden ons in het laatste deel van de ontwerpfase. Deze fase levert een organisatie-onafhankelijk ontwerp op, bestaande uit een baseline (concrete afspraken over de uitgangspunten en beleidskeuzes) en een stelselarchitectuur (inzicht in de werking van het financieringsstelsel). Zie bijlage 3 en 4 bij de nota.
- Naast de baseline en de stelselarchitectuur is een narratief geschreven. Dit narratief betreft een beschrijving op hoofdlijnen van de werking van dit concept stelselontwerp, de belangrijkste uitgangspunten voor het concept ontwerp en een beschrijving van de onderliggende dilemma's. Het narratief fungeert als de management samenvatting van het nieuwe stelsel. U treft dit narratief in bijlage 2 bij deze nota.
- De baseline, stelselarchitectuur en het narratief vormen gezamenlijk het eerste integrale concept ontwerp van het nieuwe financieringsstelsel, binnen de beleidskaders van het coalitieakkoord. Nu is het tijd om de impact van dit concept ontwerp te bepalen op:

Datum
23 maart 2023

✓
P
✓
✓

lespr

- o Ouder: Is het nieuwe stelsel doenlijk voor ouders. Zorgen we met dit ontwerp voor de vereenvoudiging voor ouders die met het CA is bedoeld?
  - o Kinderopvangorganisaties (KOO's): Het afschaffen van de kinderopvangtoeslag en de introductie van rechtstreekse financiering heeft gevolgen voor de verantwoordelijkheden, administratie en verantwoordingslasten voor KOO's. Is dit ontwerp doenlijk en uitvoerbaar voor KOO's? En wat zijn de effecten op administratieve lasten?
  - o Uitvoering: Is dit stelsel uitvoerbaar voor de uitvoeringsorganisaties? En per wanneer?
  - o Maatschappelijke doelen: Wat zijn de effecten van dit nieuwe financieringsstelsel op de maatschappelijke doelen van de kinderopvang. Het gaat dan bijvoorbeeld om de effecten op vraag en aanbod, prijs, kwaliteit, toegankelijkheid, arbeidsparticipatie, kansengelijkheid.
  - o Juridisch haalbaarheid: Is het concept ontwerp juridisch haalbaar en welke aandachtspunten zijn er voor fase 2 en het opstarten daarvan (zoals aspecten van staatssteun en subsidierecht)?
  - o Misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O): Er dient nu een M&O-risicoanalyse te worden gemaakt van dit ontwerp (een beschrijving van M&O risico's en beheersmaatregelen) waarbij er ook wordt ingegaan op: voorlichtingsbeleid, sanctiebeleid, signalering M&O e.[?]
  - o Financieel: Het conceptontwerp bevat een aantal keuzes waardoor de structurele kosten van het stelsel waarschijnlijk hoger uitvallen dan de financiële middelen die in het coalitieakkoord gereserveerd zijn. Wat is de omvang van die financiële consequenties en hoe wegen we dat?
  - o CIO: Er komt een CIO-advies over de IV-aspecten van de stelselarchitectuur, baseline en impactanalyses.
- Al deze impactanalyses zijn nodig om een integraal beeld over het concept stelselontwerp te kunnen vormen. Voordat we die impactanalyses starten, leggen we nog graag een paar grote keuzes die in het ontwerpproces zijn gemaakt expliciet aan u voor. Dat zijn de drie bespreekpunten in deze nota (zekerheid vooraf, arbeidseis, betalen ouderbijdrage), met daarnaast één punt waar we u over willen informeren (druk op de p en de q). Dat zijn tevens de keuzes die in het gesprek met uitvoerders woensdag 29 maart ook op tafel zullen komen.
  - Naast deze belangrijke keuzes zijn er in de ontwerpfase een grote hoeveelheid (kleinere) keuzes gemaakt. De gemaakte keuzes zijn opgenomen in de baseline. Bij die keuzes hebben we geprobeerd om een goede weging te maken tussen de verschillende en soms tegengestelde belangen (ouders, KOO's, uitvoerders, beleid). Wij merken dat uitvoerders, oudervertegenwoordigers en KOO-vertegenwoordigers niet met elke keuze tevreden zijn.
    - o Een voorbeeld daarvan is de keuze tussen vooraf of achteraf betalen: betaalt de uitvoerder de KOV voorafgaand aan de maand waarin de dienst is geleverd of na afloop van de maand waarin de dienst is geleverd? Een voordeel van achteraf betalen is dat er dan minder correcties in gegevens en betalingen hoeven plaats te vinden. Echter is op dit moment in het overgrote deel van de sector (~90%) sprake van vooruit betalen. In de beginfase van het ontwerpproces is in het ontwerp uit gegaan van achteraf betalen. Dit heeft geleid tot veel bezwaren en zorgen vanuit een deel van de sectororganisaties (BK, BVOK en BOInK)

? Waaron?

omdat dit zorgt voor een (complexe) transitiefase bij de KOO's om de huidige bedrijfsvoering om te zetten naar achteraf betalen. Daardoor zou ook eenmalig een periode van twee maanden in de liquiditeit van KOO's overbrugd moeten worden. Een aanzienlijk deel van de sector (~40%) kan die stap niet zetten, zonder steun vanuit de Rijksoverheid. Dit heeft een grote impact op de sector. Daarom adviseren wij u om in het ontwerp zowel vooruit als achteraf betalen toe te laten, om zo goed mogelijk aan te sluiten op de bestaande praktijk in de sector en zo weinig mogelijk complexe veranderingen tegelijkertijd door te voeren.

Datum
23 maart 2023

Kamerbrief

- In bijlage 1 bij de nota treft u een outline voor de Kamerbrief, waarbij een samenvatting van het concept stelselontwerp onderdeel is van de brief. Stemt u in met deze lijn?
- Op 10 mei staat een CD gepland. Idealiter zou de Kamer het concept-ontwerp samen met de impactanalyses krijgen, om het in samenhang te bezien en niet vooruit te lopen op mogelijke zorgen, nadelen en implicaties van het concept ontwerp zonder de feiten daarover te kennen. Dit zou betekenen dat de Kamerbrief die voor het CD naar de Kamer wordt gestuurd alleen procesmatig zou zijn. Voor de impactanalyses en overige reflecties is het echter noodzakelijk om in dit stadium het concept-ontwerp al vrij breed te delen. Bovendien hebben de sectorpartijen het concept-ontwerp ook. Dit maakt de huidige lijn, waarin proces en inhoud gecombineerd worden in de brief, en impactanalyses alleen aangekondigd worden, logischer, omdat de Kamer zo dezelfde informatiepositie wordt gebracht.
- Gevolg hiervan is wel dat er een ontwerp naar de Kamer wordt gestuurd waarvan nog niet is vastgesteld dat het juridisch/financieel/uitvoeringstechnisch haalbaar is. Ook kan openbaarmaking van het concept stelselontwerp, zonder dat hierover politieke besluitvorming heeft plaatsgevonden, leiden tot verwachtingen in de sector en bij ouders en onrust kan veroorzaken. De impactanalyses en politieke besluitvorming kunnen namelijk nog tot aanpassingen in het ontwerp leiden.
- Bijgaande outline voor de Kamerbrief betekent een combinatie van de brieven over de marktonderzoeken PE (waar 13 april een technische briefing voor wordt georganiseerd met de onderzoekers op verzoek van de VVD) en de stelselherziening.
- Gelet op de krappe planning zullen we een concept versie van de kamerbrief agenderen voor de CWIZO. Deze versie heeft u dan nog niet kunnen lezen. Stemt u hiermee in?

Zie opm.

? waarom

ja

heer

? en waarom niet?

Toelichting bespreekpunten

Bespreekpunt a: zekerheid vooraf

Vraag:

Kunt u zich vinden in het vooropstellen van het principe van zekerheid vooraf waarbij er in beginsel nooit KOV wordt teruggevorderd bij ouders?

Toelichting:

fraude?

Zekerheid vooraf is een belangrijk uitgangspunt in het nieuwe stelsel. Ouders en kinderopvangorganisaties weten vooraf waar ze aan toe zijn. We hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

Datum
23 maart 2023

- Burgers en bedrijven houden zich aan de regels. Zij worden vanuit vertrouwen benaderd; ✓
- De KOV wordt in beginsel niet teruggevorderd bij ouders; wel kan de uitvoerder de ouders een sanctie opleggen, bijvoorbeeld in de vorm van een bestuurlijke boete; ✓
- De kinderopvangorganisatie is niet verantwoordelijk voor fouten of misbruik door de ouder; ✓
- Bij fouten of misbruik door de kinderopvangorganisatie wordt er teruggevorderd bij de kinderopvangorganisatie. !✓

kunnen we nieuw naam die mensen op KOV zijn?

De KOV gaat in het concept ontwerp rechtstreeks naar de kinderopvangorganisaties. Op basis van de arbeidseis worden er ook voorwaarden gesteld aan ouders voor het recht op KOV. Waar mogelijk wordt gewerkt met bij de overheid bekende gegevens zoals de loonadministratie. Dat is niet voor alle ouders mogelijk. Deze ouders leveren op verzoek van de uitvoerder aanvullende informatie aan, denk aan facturen (voor zzp'ers) of andere bewijsstukken dat er betaald werk is verricht. Dit betekent dat er risico's zijn op fouten en misbruik van het systeem door ouders.

De toets vooraf door de uitvoerder geeft een mate van zekerheid over het bestaan van het recht op de KOV. Deze ontwerpkeuzes betekenen dat er in het geval van fouten of misbruik door de ouder in beginsel niet wordt teruggevorderd. Dit is ook wat we in het ontwerp beoogd hebben, ouders hebben zekerheid als hun aanvraag is verwerkt en toegekend. De KOV wordt niet terugbetaald door ouder of kinderopvangorganisatie (de kinderopvangorganisatie betaalt wel terug bij fouten die ze zelf maken). Er zijn in deze lijn bij bewezen misbruik door ouders wel mogelijkheden tot sanctionering, maar in het concept ontwerp is gekozen voor het uitgangspunt dat de KOV niet door de ouder hoeft te worden terugbetaald. De ouder heeft de KOV ook nooit als financieel middel ontvangen (wel in de vorm van het financiële voordeel van een dienst). Bij de uitwerking van de sanctionering wordt ook gekeken naar de ontwikkelingen in het sociale zekerheidsdomein rond invordering: de persoonlijke omstandigheden ten tijde van het misbruik wegen mee, net als de impact van de sanctie op het leven van de betrokkene. *bespr*

Voordeel van deze ontwerpkeuze is dat hiermee wordt uitgesloten dat hoge bedragen worden teruggevorderd bij ouders die zelf nooit dat geld hebben ontvangen. Nadeel is dat de prikkel voor ouders om misbruik te maken van het stelsel groter wordt. Dit voorgestelde beleid (=geen terugvordering bij ouder) is ruimhartiger dan ander beleid dat in het sociaal zekerheidsdomein wordt voorgesteld. De inpassing in het handhavingsbeleid van de sociale zekerheid zal in een latere fase nog verder uitgewerkt worden. !

Bespreekpunt b: - invulling arbeidseis

Een ingewikkeld deel van het concept ontwerp is de invulling van de arbeidseis. We hebben langs drie dimensies invulling gegeven aan dit onderwerp; i) **wie** (voor wie geldt de arbeidseis), ii) **wat** (wat willen we toetsen), en iii) **hoe** (hoe willen we dit toetsen). In deze nota geven we per dimensie aan voor welke

invulling we in het ontwerp gekozen hebben, en welke punten we hierin nog met u willen bespreken.

Datum
23 maart 2023

i. Voor wie geldt de arbeidseis (invulling partnerbegrip)

Op dit moment wordt voor het bepalen van het recht op KOT gekeken of beide partners werken. Er wordt hierbij uitgegaan van het partnerbegrip uit de Awir. Zowel vanuit uitvoerders als met name de oudervertegenwoordigers wordt dit partnerbegrip als heel ingewikkeld beschouwd. In het ontwerp is gekozen om bij het bepalen van voor wie de arbeidseis geldt, uit te gaan van wie de verantwoordelijkheid draagt voor de zorg (opvoeding, ontwikkeling) van het kind. Het stelsel wordt inkomensonafhankelijk waardoor er geen relatie meer is tot het inkomen, en daarmee geen noodzaak om te kijken naar wie de financiële verantwoordelijkheid draagt voor het kind (zoals in de huidige situatie). Vanuit die optiek is gekozen om in het nieuwe financieringsstelsel uit te gaan van een ouderbegrip in plaats van een partnerbegrip. Dat betekent dat beide ouders van een kind die op hetzelfde adres als het kind wonen, moeten werken om gebruik te kunnen maken van de KOV. In geval van scheiding hoeft alleen de ouder bij wie het kind woont te voldoen aan de arbeidseis. Dit is een verruiming ten opzichte van de huidige situatie. Het belangrijkste principiële verschil is dat bij het ouderbegrip een eventuele nieuwe partner van de ouder niet meetelt voor de arbeidseis. Er wordt dus niet meer naar het huishouden gekeken, maar alleen naar het ouderschap. De gevolgen van dit ouderbegrip en hoe dit begrip zich verhoudt tot andere regelgeving moet nog nader worden beoordeeld, mede in relatie tot de beoogde vereenvoudiging van de SZW-regelgeving (Is het verdedigbaar dat de kinderopvang hierop een uitzonderingspositie inneemt, zeker gezien interdepartementaal juist wordt gestreefd naar uniformering van het partnerbegrip?). Ook heeft het uitgaan van een ouderbegrip budgettaire consequenties. Deze worden in de periode van de impactanalyses in kaart gebracht.

Deze optie wordt door oudervertegenwoordigers en BMK gesteund. BK, BVOK en Nysa zien minder noodzaak om af te stappen van het huidige Awir partnerbegrip maar zij vinden dit primair een punt voor de ouders. Wel zijn ze beducht voor de budgettaire consequenties die een verruiming van de doelgroep met zich meebrengt.

ii. Wat willen we toetsen (definitie arbeidseis)

In het concept ontwerp geven we aan dat de daadwerkelijke invulling van de arbeidseis niet veel afwijkt van de huidige situatie. We stellen voor om in de wetgeving een definitie op te nemen waaronder in elk geval alle huidige situaties en doelgroepen vallen. Aandachtspunt is hoe ruimte kan worden gecreëerd om eventueel nieuwe doelgroepen toe te kunnen voegen in de wet of bij lagere regelgeving. We kijken hierbij in elk geval naar de knelpunten t.a.v. de arbeidseis gesignaleerd in de motie Lodders. Ook kijken we naar een discretionaire bévoegdheid van de uitvoerder, zodat deze ruimte heeft om individuele gevallen te oordelen volgens de bedoeling van de wet.

Daarnaast is er in deze ontwerpfase bepleit om ook te kijken of het haalbaar is om mantelzorg toe te voegen. Dit vanuit het kabinetsbeleid om meer in te zetten op mantelzorg. Bovendien sluit dit aan op de beoogde wijziging in de participatiewet die erop gericht is om meer menselijke maat in de wet door te

TOEL

Vaakt om en om bij allebei.

en als 2 aduun?

|| bespr

||

= 0€ extra mogelijk

en dat zijn?

welke?

die valt voor mij
uit de lucht.
dan ook "gewone"
zorg?

voeren. Hierbij is wel de voorwaarde gesteld dat toetsbaar moet zijn of iemand mantelzorg verricht. Op dit moment is dat niet het geval. Tijdens de impactanalyse zullen wij uitzoeken wat de mogelijkheden zijn. Het toevoegen van doelgroepen aan de arbeidseis heeft budgettaire consequenties. Deze worden in de periode van de impactanalyses in kaart gebracht.

Datum
23 maart 2023

Bespreekpunten:

- Stemt u in met de werkhypothese in het stelselontwerp dat mantelzorgers worden toegevoegd als doelgroep binnen de arbeidseis, indien dit uitvoerbaar (toetsbaar) en budgettair inpasbaar is?

*maar waarom?
itt allereerste
vormen van
zorg?*

iii. Hoe willen we toetsen (aanvraagproces en continueren)

Er is een aantal principes geformuleerd die van belang zijn voor het toetsen op het recht:

- We geven zekerheid vooraf; het recht wordt vastgesteld voor een periode vooruit
- Eenmaal toegekend recht wordt niet meer teruggedraaid; beëindiging van het recht gebeurt altijd in de toekomst.

Bij de start van de opvang wordt afhankelijk van de situatie van de ouders naar het verleden, de actualiteit of naar de toekomst gekeken: a) terug naar de arbeidssituatie in de afgelopen maanden (bijv. loondienst), b) op peilmoment (bijv. re-integratie traject) of c) vooruit (bijv. nieuwe baan). Bij een lopend recht is vervolgens in de greenfield gekozen om elke zes maanden te toetsen of ouders in de afgelopen periode arbeid hebben verricht en of het recht dus voor de komende periode van zes maanden kan worden gecontinueerd. Als op enig moment wordt geconstateerd dat er in de afgelopen periode geen arbeid is verricht, dan stopt het recht in de komende periode met inachtneming van een opzegtermijn van het contract van één maand. Eén moment werken is voldoende om door deze toets te komen.

↳ definitie = 1 uur?! → hoe aanvlagen?

We adviseren u om deze keuze te heroverwegen en ervoor te kiezen in het ontwerp op te nemen dat na de start van de opvang elke drie maanden wordt getoetst of ouders nog voldoen aan de arbeidseis. Dit doet meer recht aan het bestaan van een arbeidseis, waarmee dit een doelmatige besteding van middelen ten goede komt. Dit is op dit punt goed te verdedigen aangezien andere ontwerpkeuzes veelal niet ten goede komen van de doelmatigheid (maar ten goede van de zekerheid). Bovendien is voor het overgrote deel van de ouders maandelijks (loondienst ~80% van de ouders) of driemaandelijks (via btw aangifte voor ondernemers ~18%) informatie uit bronnen beschikbaar.

ja

Zowel oudervertegenwoordigers, de sectorpartijen en de uitvoerders zijn het niet eens met het advies om elke drie maanden te toetsen of nog voldaan wordt aan de arbeidseis. Zij hebben hier verschillende argumenten voor:

- Oudervertegenwoordigers vinden dat het deel van de ondernemers dat zelf bewijs moeten aanleveren om aan te tonen dat zij gewerkt hebben (omdat dit niet uit bronnen bij de overheid af te leiden is) met dit regime zwaar worden belast. Daar staat tegenover dat dit maar om een kleine groep gaat (<2% van de werkende ouders). Oudervertegenwoordigers zien liever een regime waarbij niet iedereen periodiek getoetst wordt, maar dat ouders vanuit het principe van vertrouwen zelf doorgeven als zij niet meer werken. Via een steekproef wordt vervolgens gecontroleerd of ouders dit inderdaad

doorgeven, en er volgt een sanctie wanneer blijkt dat ouders dit niet hebben gedaan.

Datum
23 maart 2023

- Voor kinderopvangorganisaties geldt dat zij continuïteit in de opvanggroepen belangrijk vinden. Bij een regime waarin vaker getoetst wordt op de arbeidseis, ontstaat vaker een moment waarop het recht kan worden gestopt. Dit beïnvloedt de continuïteit in de groepen negatief.
- Uitvoerders geven aan dat het elke drie maanden toetsen een grote uitvoerderslast geeft.

Bespreekpunt: stemt u in met het advies om er in het ontwerp vanuit te gaan dat elke drie maanden wordt getoetst of ouders voldoen aan de arbeidseis?

Bespr

Bespreekpunt c: betaling ouderbijdrage door andere partij

In het huidige stelsel heeft de gemeente de mogelijkheid om voor een beperkt aantal specifieke doelgroepen die recht hebben op de kinderopvangtoeslag de eigen bijdrage te vergoeden. Het gaat hier om artikel 1.13 Wko. In de brief van 7 oktober 2022 heeft u aangegeven dat in de uitwerking van het nieuwe stelsel bekeken wordt of deze mogelijkheid behouden moet worden en voor welke doelgroepen deze moet gelden.

In de Greenfield is bij de vraag wie de wettelijke ouderbijdrage (hierna WEB) mag betalen, breder gekeken dan alleen naar de gemeenten. De sectorpartijen en de uitvoerders zijn eensgezind van mening dat het voor iedereen, niet zijnde de kinderopvangorganisatie (of gastouderbureau of gastouder), mogelijk moet zijn om de wettelijke ouderbijdrage namens de ouder te betalen. Dit vergroot tevens de mogelijkheden voor gemeenten. Dit zou een mitigerende maatregel kunnen zijn om de toegankelijkheid voor bepaalde inkomensgroepen te borgen (als tarieven gaan stijgen).

Gemeenten geven al langere tijd aan dat zij een verruiming van artikel 1.13 willen. Zij kunnen dan eigen beleid maken zonder beperkt te zijn in doelgroepen die vanuit het Rijk worden bepaald. Daarnaast biedt het mogelijkheden voor bijvoorbeeld de werkgever of grootouders om de wettelijke ouderbijdrage te betalen. Door kinderopvangorganisatie (of gastouderbureau of gastouder) uit te sluiten van het betalen van de wettelijke ouderbijdrage, worden risico's op misbruik & oneigenlijk gebruik door samenspanning verkleind.

Δ kunnen gemerkt!

Dit is echter moeilijk controleerbaar en handhaafbaar. Een aantal uitvoerders hebben aangegeven een risico te zien op misbruik & oneigenlijk gebruik /samenspanning indien andere partijen de ouderbijdrage mogen voldoen. Zij adviseren om dit te beperken tot bijvoorbeeld alleen gemeenten, en ook beperkingen op te leggen op voor welke ouders dit mogelijk moet zijn.

Op basis van het voorgaande is in het conceptontwerp het volgende opgenomen: *Het staat een andere partij dan de ouder, niet zijnde de kinderopvangorganisatie, vrij de wettelijke ouderbijdrage te voldoen.*

Aan u is in een separate nota van de directie kinderopvang voorgesteld om een verkenning uit te voeren naar de huidige werking van artikel 1.13 Wko. Voorgesteld is om in deze verkenning onder andere te kijken naar de huidige werking van het artikel en of de mogelijkheden volledig worden benut. Indien u akkoord gaat met deze verkenning, zullen de inzichten benut worden bij de besluitvorming over het ontwerp. Wij adviseren u de hiervoor genoemde uitspraak

uit het ontwerp te handhaven, mits uit de verkenning geen grote risico's naar voren komen.

Datum
23 maart 2023

Bespreekpunt: Wij realiseren ons dat meerdere coalitiepartijen hechten aan de eigen bijdrage van ouders. Daarom is de voorgestelde verkenning naar 1.13 ook inventariserend van aard. Stemt u gelet op de uitkomst van het greenfield traject, onder voorbehoud van de uitkomsten van de verkenning, in met de ontwerpkeuze dat het 'een andere partij dan de ouder, niet zijn de kinderopvangorganisatie, vrij staat de wettelijke ouderbijdrage te voldoen'?

|| *lemp.
bevaan rekolut!
politiek!*

Bespreekpunt d: Druk op de p & q als gevolg van prikkels die wijzigen in nieuwe stelsel

Tarieven

- In het concept ontwerp gaan we uit van vrije tariefkeuze voor kinderopvangorganisaties (er zit geen tariefregulering in het ontwerp) en maken we gebruik van de huidige MUP. Dit sluit aan bij de budgettaire kaders vanuit het coalitieakkoord. De hoogte van de KOV betreft dus 96% van de MUP per opvangsoort.
- Tegelijkertijd zien we dat door het nieuwe stelsel en de hoge inkomensafhankelijke vergoeding de prikkel bij ouders gaat veranderen. Voor veel ouders wordt de prijs per uur kinderopvang aanzienlijk lager. De verwachting is dat de stelselherziening zorgt voor extra vraag naar kinderopvang. De zorg leeft dat de extra vraag een prijsopdrijvend effect heeft waardoor vervolgens de toegankelijkheid, met name voor lage inkomens, onder druk komt te staan. De verwachting is dat SCP/CPB dit effect in hun maatschappelijke impactanalyse in kaart brengen. Wat gaat er gebeuren met de tarieven op korte en lange termijn en wat betekent dit voor de toegankelijkheid van verschillende doelgroepen?
- Tegelijkertijd lopen momenteel de onderzoeken van SEO en Decision waarin wordt gekeken naar het functioneren van de kinderopvangmarkt en naar potentiële maatregelen om negatieve uitkomsten op deze markt tegen te gaan.
- Een maatregel die vaak wordt genoemd om deze effecten te mitigeren, is het invoeren van prijsregulering. Hiermee wordt bedoeld dat de overheid ingrijpt in de kinderopvangmarkt door een maximumtarief in te voeren, zodat het verschil tussen het gevraagde uurtarief en het vergoede tarief niet te groot wordt. Het doel van tariefregulering zou zijn dat de toegankelijkheid voor kinderen met ouders uit alle inkomensgroepen wordt gewaarborgd.
- Aan deze maatregel zitten de nodige haken en ogen, zoals: hoe kan de dienst kinderopvang die zou moeten vallen onder tariefregulering worden afgebakend, hoe kan worden omgegaan met (regionale) verschillen, hoe kan toezicht en handhaving worden georganiseerd. Daarnaast betekent tariefregulering een forse ingreep in de marktwerking in de kinderopvang die politiek gevoelig zal liggen.
- Ambtenaren van het ministerie van Financiën hebben op verzoek van hun minister initiatief getoond om de maatregel prijsregulering uit te werken. FIN heeft een concept fiche opgesteld en met ons gedeeld. Wij hebben voorgesteld om een bredere werkgroep (onder leiding van SZW) te starten met SZW, FIN, EZK en de ACM om de maatregel samen verder uit te werken

*Waarom niet
SZW?*

ja!

- De verder uitwerking en besluitvorming over die maatregelen kan worden betrokken bij de besluitvorming over het nieuwe financieringsstelsel vanaf 1 juni.

Datum
23 maart 2023

Verskil gefactureerde uren en aanwezigheidsuren

- De verlaging van de wettelijke ouderbijdrage is een prikkel om meer dagen/uren af te nemen dan noodzakelijk. Een voorbeeld daarvan is dat ouders contracten afsluiten voor 5 dagen opvang per week (om een plek te reserveren), maar in de praktijk slechts 2 dagen daadwerkelijk afnemen. De kinderopvangorganisaties kan in dat geval wel 5 dagen in rekening brengen bij de ouder. Omdat de gefactureerde uren de basis zijn voor betaling van de KOV aan de KOO, zou in dit geval worden betaald voor lege plekken.
- In de greenfield is naar mogelijkheden gezocht om het risico op een te grote afwijking tussen gefactureerde en aanwezigheidsuren te mitigeren. Voor de kinderopvangorganisaties is een mogelijke regulering van het aantal te factureren uren in relatie tot aanwezigheidsuren een gevoelig punt. Daarom lichten we dit aspect nader toe.
- Alle partijen onderschrijven het uitgangspunt dat een te grote afwijking maatschappelijk niet aanvaardbaar is. In dat kader geven zij aan dat zij op basis van zelfregulering verwachten te grote afwijkingen tussen contract- en aanwezigheidsuren te kunnen voorkomen. In het ontwerp is dit als uitgangspunt opgenomen en wordt in afwachting van het effect van zelfregulering geen normering voorgesteld. Wel wordt een wettelijke mogelijkheid voor de uitvoerder opgenomen om bij excessieve afwijkingen tussen contract- en aanwezigheidsuren meteen te kunnen ingrijpen.
- Er is in de huidige situatie ook al sprake van verschillen tussen contract- en aanwezigheidsuren. Hoe groot dat verschil op dit moment is, is niet bekend. Om die reden zal een monitor worden ingericht om inzicht te krijgen in de huidige situatie en de ontwikkeling te kunnen monitoren als naar het nieuwe stelsel wordt overgestapt.
- Het bedrijfsmodel van organisaties in de kinderopvang is vaak ingericht op een genormeerd aantal uren dat een kind op de opvang aanwezig is. Organisaties gaan in de regel uit van een aanwezigheidsnorm van 11 uur per dag. De feitelijke aanwezigheid ligt voor zover bekend gemiddeld op 8 à 9 uur. Wijzigingen in de regels kunnen derhalve gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering.
- Voor een goede beoordeling van de situatie is het gewenst niet alleen inzicht te hebben in de afwezigheid van kinderen op dagen/dagdelen, maar ook in de situatie op de dag (bijvoorbeeld om te beoordelen of het aantal in rekening gebrachte aanwezigheidsuren op de dag in verhouding staat tot het aantal gecontracteerde uren) om die reden is het voorstel om de monitor op alle mogelijke vormen van afwezigheid te richten.
- Daarbij is het goed om te weten dat een deel van de sector van mening is dat een monitor eigenlijk alleen op dag/dagdeel-niveau voldoende is en bezwaar heeft gemaakt tegen een monitor op uur-niveau omdat dit laatste als een vorm van micro-management wordt gezien.

hoe?

*• contracturen
vs aanwezigheid
• aanwezigheid
vs wettelijke*

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
-------------------	-------------	--------------	-------------------

1	Outline Kamerbrief	Ter akkoord
2	Narratief stelselontwerp	Te bespreking
3	Baseline	Ter bespreking
4	Stelselarchitectuur	Ter bespreking

Datum
23 maart 2023

31/3 2023
U heeft beslissing
niet verwacht...

Aan Minister van SZW

nota

Outline en planning kabinetsreactie onderzoeken private equity

TER BESLISSING

Datum
28 maart 2023

Aanleiding

Zoals besproken in het PO kinderopvang op 27 maart ontvangt u deze nota waarin we u het volgende voorleggen:

- I. De conceptlijn voor de kabinetsreactie op onderzoeken over private equity (de Marktscan SEO en het onderzoek naar maatregelen marktwerking kinderopvang van Decisio).
- II. De planning richting het commissiedebat op 10 mei.

In verband met het aanleveren van stukken voor de CWIZO (deadline 3 april) vragen we u om 31 maart te reageren.

Uiterlijk bij
30 maart 2023

Bijlage(n)
2

Geadviseerd besluit

- I. Bent u akkoord met de conceptlijn voor de kabinetsreactie (zie bijlage)?
Als u akkoord bent zullen we deze lijn verwerken in de brief over het nieuwe stelsel kinderopvang.
- II. Bent u akkoord met de planning richting het commissiedebat op 10 mei?

Kernpunten

De conceptlijn voor de kabinetsreactie is als bijlage toegevoegd, hieronder de belangrijkste onderdelen:

- Aanleiding: naar aanleiding van zorgen om private equity en het beeld dat er sprake zou zijn van excessieve winsten in de sector én met het oog op de aanstaande stelselherziening, waarin de publieke financiering zal stijgen, heeft u toegezegd om onderzoek te doen naar hoe de marktwerking in de sector er momenteel uit ziet en wat de effecten zouden kunnen zijn als we ingrijpen in de markt (Kamerstuk 2022Z04395). ✓
- Het betreft een Marktscan van SEO, die de marktwerking en verschillende financieringsvormen in de kinderopvang in kaart brengt, en een onderzoek van Decisio, dat de voor- en nadelen en neveneffecten van verschillende potentiële maatregelen in kaart brengt. Het onderzoek van Decisio is begeleid door twee externe wetenschappers, evenals een klankbordgroep bestaande uit vier wetenschappers van de Universiteit Utrecht, de Erasmus Universiteit, de ACM en het CPB. De Marktscan van SEO is begeleid door een hoogleraar van de Erasmus Universiteit en wordt tegengelezen door experts van de ACM en het Waarborgfonds. ✓
- Beschrijving resultaten marktscan SEO:
  - Het marktaandeel van commerciële partijen is ongeveer 64%, tegenover 36% van niet-commerciële partijen. Een deel van de

ge?
wie valt
hervormen?

Datum
28 maart 2023

commerciële aanbieders zijn gelieerd aan private equity (PE). Het marktaandeel van private equity is ongeveer 12%. Niet-commerciële partijen maken overigens 65% uit van de 70 grootste aanbieders. Binnen enkele gemeenten hebben enkele grote partijen (zowel PE als non-profitorganisaties) een groot marktaandeel tot wel meer dan 50 procent.

& myms fees
& unkl/financie.

- o Het bedrijfsmodel van private equity is gericht op winst bij doorverkoop. Bij verkoop vindt een waardeoverdracht plaats van de oude naar de nieuwe eigenaar plaats en worden er niet per se middelen aan de sector onttrokken. Wel kan PE in potentie publieke middelen aanwenden om de verkoopwaarde te maximaliseren, zonder dat de samenleving daarvan profiteert. Dat kan bijvoorbeeld door het marktaandeel te vergroten en vervolgens prijzen te verhogen of door selectief te investeren in wijken met een hoge SES-status (cherry-picking).
- o Daarnaast kunnen volgens SEO middelen op drie manieren de sector verlaten; via dividenduitkeringen, fees of rentebetalingen. Uit de Marktscan van SEO blijkt dat er geen dividenduitkeringen plaats vinden, nauwelijks fees worden uitgekeerd en dat rentebetalingen in de sector niet excessief zijn in vergelijking met zorg en onderwijs. PE-organisaties en commerciële organisaties hebben op houderniveau een hoger brutoresultaat dan niet-commerciële aanbieders, en een lager brutoresultaat op concernniveau.
- o De prijzen bij PE-organisaties en andere commerciële aanbieders, liggen hoger (zo'n 6 procent) dan de non-profitaanbieders. Dit verschil is in de BSO iets hoger (PE 10%, for profit 4% hoger dan non-profit).
- o PE-organisaties in de kinderopvang hebben een lagere solvabiliteit dan overige commerciële en niet-commerciële kinderopvangorganisaties. De gemiddelde solvabiliteit van PE-organisaties bevindt zich rond de ondergrens die als financieel gezond wordt beschouwd.
- o Uit de Marktscan blijkt dat de GGD gemiddeld minder overtredingen op minimale kwaliteitseisen constateert bij PE-organisaties dan bij andere aanbieders. Uit de eerste resultaten van een analyse op LKK-data (proceskwaliteit) blijkt dat er geen grote verschillen zijn tussen PE en andere aanbieders.
- o De voorbeelden uit het buitenland in het onderzoek van Decisio laten zien dat de aanwezigheid van commerciële partijen in de markt risico's met zich mee kan brengen voor de kwaliteit.

& kunnen stappen
door oa
- myms fees
- kwaliteits
- overhead

idd →

facts

idd

Beschrijving resultaten Decisio:

- o Decisio beoordeelt een twintigtal maatregelen op effectiviteit, uitvoerbaarheid en neveneffecten. Maatregelen worden beoordeeld als effectief als zij potentieel ongewenst gedrag kunnen voorkomen.
- o Uitvoerbare maatregelen zijn volgens Decisio juridisch en uitvoeringstechnisch haalbaar, objectief, transparant, en verzwaren de administratieve lastendruk niet. Voor neveneffecten wordt gekeken naar kwaliteit, continuïteit, uitbreiding en diversiteit van het bestaande aanbod, toegankelijkheid en het vestigingsklimaat.
- o Van de twintig maatregelen zijn er volgens Decisio zeven niet uitvoerbaar, waaronder winst- of dividendnormering.
- o De dertien overige maatregelen verschillen in de mate waarin zij geschikt zijn. Vier potentieel geschikte maatregelen zijn uitbreiding van het adviesrecht van stakeholders bij de bedrijfsvoering en

doel/
open
minder wach?

om wat te doen?

pedagogisch beleid, meer transparantie over jaarrekeningen, een verplichte kwaliteitsmonitor en tariefregulering door middel van een prijsplafond.

Datum
28 maart 2023

- U stelt belang in de toegankelijkheid, kwaliteit en continuïteit in de kinderopvangsector en u geeft aan dat u op deze gebieden risico's ziet met het oog op de stelselherziening. Dit noopt tot extra nadenken over het borgen van de publieke belangen en over een doelmatige besteding van overheidsgeld. De maatschappelijke impactanalyse van SCP en CPB zal mogelijk meer inzicht geven in de gevolgen van de stelselherziening. Daarom stelt u dat u in aanloop naar besluitvorming over de stelselherziening vanaf 1 juni maatregelen zal uitwerken om deze risico's te mitigeren. Daarbij geeft u ook aan dat commerciële partijen in het verleden en in andere landen een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de toename van het aanbod in de kinderopvangsector.
- Toegankelijkheid:
U geeft aan met oog op de stelselherziening een risico te zien op het gebied van toegankelijkheid. De toename van de kinderopvangvergoeding tot 96% vermindert mogelijk de prikkel voor kinderopvangorganisaties om de vraagprijzen niet te ver boven de maximum uurprijs te laten stijgen. Daarom kondigt u aan de mogelijkheid tot tariefregulering verder te gaan verkennen in aanloop naar het nieuwe stelsel.
- Kwaliteit:
De prikkel om te bezuinigen op kwaliteit zou volgens Decisio verder kunnen worden verkleind door middel van een verplichte kwaliteitsmonitor. Het gaat dan om transparantie over de kwaliteit per kinderopvanglocatie.
U geeft aan dat u laat onderzoeken welke voorwaarden bijdragen aan kwaliteit, om tot een kader te komen dat in de toekomst kan helpen bij het ontwerpen van nieuwe kwaliteitseisen. Bij een nieuw kader kan ook gekeken worden naar de mogelijkheden voor monitoring. U zegt toe de Kamer voor de zomer te informeren over de stand van zaken rondom de herijking van kwaliteitseisen.
Ook geeft u aan dat u in het kader van de stelselherziening en aanbevelingen uit recent onderzoek naar toezicht en handhaving in de kinderopvang bekijkt in hoeverre het interne toezicht bij kinderopvangorganisaties verder kan worden versterkt. Het gaat hierbij om verantwoording over de bedrijfsvoering en transparantie over het beleid.
- Continuïteit:
U kondigt aan om samen met de sector te verkennen hoe de transparantie in de sector verder vergroot kan worden. In deze verkenning zult u ook aandacht vragen voor de invloed van investeerders op de bedrijfsvoering. Daarnaast geeft u aan te willen onderzoeken hoe de ouderbetrokkenheid bij de bedrijfsvoering in ruime zin vergroot kan worden. In het bijzonder geeft u daarbij aan om te gaan onderzoeken wat eventuele juridische implicaties zijn om het adviesrecht bij fusies en overnames (via de oudercommissie) te versterken. Dit ook in reactie op de Motie Kathmann en Maatoug.¹ Een aandachtspunt hierbij is dat ouderinspraak nu op locatieniveau geregeld is, terwijl besluiten op bedrijfsvoeringsgebied doorgaans op houderniveau worden voorbereid.

!

✓

✓
✓

x Bericht-
subsid!
metallen
intern, ook
extern.
Incl opricht-
ggd

kerp.

! idd nu naar
hoe ipv of

¹ TK 31 322, nr. 457.

door wie?

Andere onderzoeken

Datum
28 maart 2023

- De brancheorganisaties hebben zelf ook onderzoek laten uitvoeren naar de rol van private equity en naar mogelijke maatregelen in aanloop naar de stelselherziening.
  - Het onderzoek in opdracht van de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang noemt prijnsregulering essentieel om kinderopvang toegankelijk te houden in het nieuwe stelsel. Het rapport doet daarnaast ook aanbevelingen om winsten en dividenduitkeringen te normeren.
  - [Redacted]
  - [Redacted]
- Het ministerie van Financiën bereidt een fiche voor over tariefregulering in opdracht van de minister van Financiën. De Directie Kinderopvang is hierop aangehaakt en probeert hierin samen met Financiën op te trekken.

! besp.
 omzaten
 rillener
 Kegen-
 stude
 adviezen

Planning

Kamerlid Van den Hill (VVD) heeft recent een technische briefing over de onderzoeken aangevraagd, die in de week van 10 of 17 april zal plaatsvinden. De onderzoeken zullen daarom op 11 april alvast zonder reactie naar de Kamer worden verzonden en de onderzoekers zullen de technische briefing aan de Kamer verzorgen. Uw reactie op deze onderzoeken zal vervolgens in de kamerbrief over het nieuwe stelsel landen die voor het Commissiedebat Kinderopvang zal worden gestuurd (zie planning hieronder).

Datum	Mijlpaal
3 april	Aanleveren stelselbrief met passage PE voor CWIZO
7 april	Oplevering definitieve onderzoeken
11 april	CWIZO
11 april	Verzending onderzoeken
(Waarschijnlijk) 13 april	Technische briefing in de TK door de onderzoekers
25 april	RWIZO
26 april	MR
10 mei	Commissiedebat Kinderopvang

+ brief met reactie

Aan

Minister van SZW

3/4/23

TER BESLISSING

nota

Concept voortgangsrapportage greenfield kinderopvang

Datum
30 maart 2023

Aanleiding

- Op 27 maart hebben we met u het concept stelselontwerp besproken. U heeft daarbij aangegeven graag vast te houden aan de planning. Dit betekent dat de impactanalyses op 1 april van start gaan.
- U heeft aangegeven voor het CD Kinderopvang de Kamer te willen informeren over de inhoud van het concept stelselontwerp *(en)*
- Met deze nota leggen we een eerste concept Kamerbrief aan u voor. We moeten de brief maandagmiddag voor 15:00 uur aanleveren bij CWIZO.

Tweede contactpersoon

Uiterlijk bij
31 maart 2023

Bijlage(n)
2

Wanneer	Stap
29 maart	Overleg MSZW met bestuurders uitvoerders
1 april	Start impactanalyses
4 april	Aanleveren voortgangsbrief bij CWIZO
11 april	Voortgangsbrief in CWIZO
Voor BWO (nog te plannen)	Overleg MSZW met bestuurders van de uitvoerders
17 april	Bestuurlijk overleg met de sector
18 april	BWO MSZW MOCW MPVO sToeslagen
25 april	Voortgangsbrief in RWIZO
26 april	Voortgangsbrief in MR
27 april – 5 mei	Reces
10 mei	Commissiedebat kinderopvang
15 mei	Oplevering impactanalyses
Vanaf 1 juni	Start besluitvorming in kabinet

Beslispunt

- We ontvangen graag uw reactie op de concept kamerbrief.
- Kunt u zich vinden in de toonzetting van de brief?
- Gaat u akkoord met aanbidding van deze kamerbrief aan de CWIZO van 11 april? Voor aanlevering zullen we nog uw reactie verwerken. Ook ontvangen we maandagochtend nog reacties van ambtelijk Financiën en OCW.
- Gaat u akkoord met het meezenden van het narratief, de baseline en de stelselarchitectuur als bijlage bij de Kamerbrief?

Toelichting

Datum
30 maart 2023

- De Kamerbrief is uitgewerkt op basis van de outline die u vorige week heeft ontvangen. In de brief wordt achtereenvolgens ingegaan op de inhoud van het concept stelselontwerp en het vervolgproces van de greenfield (impactanalyses, bredere verkenningen en besluitvorming).
- We adviseren u om in de bijlage bij deze kamerbrief het narratief, de baseline en de stelselarchitectuur ook met de Kamer te delen. Op deze manier wordt volledige openheid gegeven over de stand van denken op dit moment. Dat is passend bij de lijn om transparant te werken en de stukken zoveel mogelijk openbaar te maken. Bovendien krijgt een groot aantal betrokkenen ook de beschikking over deze documenten voor de impactanalyses. In de brief en de bijlagen worden de nodige voorbehouden bij het concept stelselontwerp expliciet benoemd.
- De IRF heeft zorgen dat de bijlagen op dit moment te veel verwachtingen wekken, terwijl de budgettaire impact nog niet duidelijk is. Ze willen eerst zekerheid dat het conceptontwerp past binnen de budgettaire kaders van het coalitieakkoord, voordat dit openbaar wordt. Mogelijk brengt IRF dit in bij de CWIZO.
- Daarnaast zal FIN/IRF het punt maken dat budgettaire besluitvorming plaats hoort te vinden in de voorjaarsbesluitvorming (cf. de beaortingsregels).
- Ook de reactie op de marktordeningsonderzoeken is onderdeel van de brief. De uitkomst van de onderzoeken en lijn voor het vervolg zijn separaat per nota aan u voorgelegd. Dit onderdeel wordt maandag ingevoegd in de CWIZO-versie van de brief.
- De brief geeft inzicht in het concept stelselontwerp dat als startpunt van de impactanalyses fungeert. We denken dat dit het beste concept stelselontwerp is binnen de beleidskaders van het coalitieakkoord.
- Tegelijkertijd zien we dat er vanuit verschillende partijen kritiek is op de kaders van het coalitieakkoord en dat er risico's worden gezien dat er negatieve effecten zullen optreden vooral door de gestelde kaders. De verwachting is dat uit verschillende impactanalyses daarom een negatief beeld naar voren zal komen over de effecten van dit concept stelselontwerp. Het gaat daarbij met name over de toegankelijkheid voor lage inkomens, de kanselijkheid en de kwaliteit van de opvang.
- Wij werken de komende tijd tariefregulering verder uit als mogelijke maatregel om hoge prijsstijgingen te voorkomen, en daarmee het risico op daling van de toegankelijkheid van lage inkomens te mitigeren. We hebben deze week hierover gesproken met de ACM. Ons eerste beeld is dat er zeer grote haken en ogen aan deze maatregel kleven (uitvoerbaarheid, juridische haalbaarheid, creëren van schaarste, negatieve effecten op kwaliteit van de opvang). Zoals in nota 'outline en planning kabinetsreactie onderzoeken private equity' van 28 maart jl. aangegeven zet politiek en ambtelijk FIN vol in op deze maatregel.
- Voorts betreft het stelselontwerp een concept waarvan nog niet is en ook nog niet kan worden vastgesteld dat het juridisch/financieel/uitvoeringstechnisch haalbaar is (zoals ook toegelicht in de nota 'stelselontwerp greenfield kinderopvang' van 23 maart jl.).
- We adviseren daarom om in de toonzetting van de brief niet een al te optimistisch beeld te schetsen van het vervolg. Er is namelijk een reële kans dat uit de impactanalyses het beeld komt dat er forse aanpassingen aan het ontwerp nodig zijn om de gestelde doelen van de stelselherziening te bereiken (eenvoud voor ouders en arbeidsparticipatie) zonder afbreuk te doen aan algemene doelstelling van KO, namelijk de ontwikkeling van kinderen. Dat is ook hoe we het proces hebben ingericht: op basis van een eerste concept-

Be?

moet worden

dan wellicht
handig om
meerder omvragen
te hebben.
En/of bewijzen.
Anders ligt het zo
vast te staan

V
Essentie

bespr! in uw vol.
overleg

En bovendien 3x
heel duidelijk
aan te geven

ontwerp worden impactanalyses gemaakt en op basis van die feiten kan de politiek beslissingen nemen.

Datum
30 maart 2023

- Hieronder schetsen we de risico's zoals tot nu aan ons bekend gemaakt door de planbureaus en de uitvoerders.

Impactanalyse maatschappij

- Vanuit de maatschappelijke impactanalyses, uitgevoerd door CPB en SCP, verwachten wij fundamentele kritiek. Maandagmiddag 27 maart hadden SCP en CPB een expertmeeting georganiseerd met wetenschappers die vanuit sociologisch, economisch en pedagogisch perspectief reflecteerden op de voorgenomen stelselwijziging kinderopvang.
- De wetenschappers signaleerden risico's op negatieve effecten op kansengelijkheid, toegankelijkheid en kwaliteit van de opvang. Die kritiekpunten zijn niet allemaal nieuw en hebben niet zozeer betrekking op de keuzes die gemaakt zijn in het voorliggend concept stelselontwerp, maar zien op de (effecten van de) kaders uit het CA zelf.
- Een aantal van de belangrijke kritiekpunten daarbij zijn (deze lijst is niet volledig; een volledig beeld zal in de impactanalyse worden beschreven):

1. Daling van de toegankelijkheid van de kinderopvang voor huishoudens met lage inkomens.

Er bestaat een aanzienlijk risico dat de hogere vergoeding voor midden- en hoge inkomensgroepen leidt tot een stijging in de uurprijzen waardoor de kinderopvang duurder wordt. Dat kan grote gevolgen hebben voor de toegankelijkheid van de kinderopvang voor huishoudens met lage inkomens, omdat kinderopvang voor deze groep per saldo duurder wordt.

2. Mogelijk negatief effect op kansengelijkheid.

Juist kinderen van ouders die niet (allebei) werken, die vaker risico lopen op een achterstand en veel baat zouden hebben bij kinderopvang hebben geen toegang (vanwege de arbeidseis). Dit kan bestaande sociale verschillen en kansenongelijkheid vergroten en is tegenstrijdig met onderwijsbeleid (juist kinderen in achterstandssituatie moeten beter fundament krijgen voor verbeteringen op langere termijn).

3. Onzeker of het voorgestelde beleid leidt tot een toename van de arbeidseis.

Eerdere ramingen van het CPB lieten een beperkt positief werkgelegenheidseffect (+0,2%) zien van een 96% vergoeding. Nieuw is dat wetenschappers nu aangaven dat de arbeidseis mogelijk contraproductief is voor arbeidsparticipatie.

Voor mensen die juist willen gaan werken - maar pas in aanmerking komen voor kinderopvang als zij werk hebben gevonden - is er geen plek op de opvang (vanwege de wachtlijsten).

4. Nadruk ligt te veel op financiële toegankelijkheid van de opvang Onderzoek laat zien dat naast betaalbaarheid, juist ook kwaliteit en beschikbaarheid van de opvang bepalend zijn voor het gebruik. De beschikbaarheid komt in de knel door personeelstekorten en wachtlijsten. Dit kan ertoe leiden dat er onvoldoende aanbod ontstaat in gebieden waar kwetsbare ouders wonen. Dit leidt tot sociale ongelijkheid.

5. Risico op kwaliteitsdaling

Bij een grote stelselwijziging is er een risico op daling van de kwaliteit van de opvang. Onderzoek laat zien dat de (perceptie van de) kwaliteit van de kinderopvang cruciaal is voor ouders in de overweging meer kinderopvang af te nemen en meer te gaan werken.

weegt zwaar

= politieke keuze CA

in/uitstroom?
is toch aparte groep in concept ontwerp?

moet min
opgevoerd

daling an sich?
grote verschillen?

kanen haaks
CA?
en/of beantwoorden
zij ook de vraag
hoe dan wel? als CA

- De verwachting is dat de planbureaus in de impactanalyses met voorstellen zullen komen over welke aanpassing van de kaders vanuit wetenschappelijke oogpunt wenselijk zou zijn om deze risico's en negatieve effecten te voorkomen.

Datum
30 maart 2023

Uitvoerders

- Uitvoerders hebben reeds aangegeven te voorzien dat er een negatief beeld uit de impactanalyse naar voren zal komen ten aanzien van de uitvoerbaarheid van dit conceptstelselontwerp. Hierover heeft u op woensdag 29 maart met de uitvoerders gesproken.
- U heeft daarbij toegezegd om parallel aan de impactanalyses op een aantal onderwerpen verkenningen te gaan doen. Het betreft in ieder geval een verkenning naar de mogelijkheid van toevoeging van een ondergrens in de arbeidseis. Idee hiervan is om eerder zicht te hebben op de "red flags" vanuit de uitvoering. U heeft aangegeven dat dit niet mag leiden tot vertraging. Uitvoerders werken momenteel aan voorstellen voor de verkenningen en verzoeken hierover een passage in de kamerbrief op te nemen (zie box hieronder).

In het concept stelselontwerp zijn de hoofdlijnen van het nieuwe financieringsstelsel geschetst. Op een aantal punten constateren we dat nadere uitwerking nodig is om tot een keuze te komen. Op onderstaande thema's worden de komende periode enkele aanvullende variaties uitgewerkt, zodat daarvan de implicaties in de verschillende impactanalyses kunnen worden meegenomen. Die openstaande punten hebben betrekking op:

- 1. De afbakening van de doelgroep in relatie tot de arbeidseis;*
- 2. Het borgen van de kwaliteit van de kinderopvang in het nieuwe stelsel;*
- 3. Het borgen van de doelmatigheid en rechtmatigheid van de financiering.*

Uw Kamer wordt over deze opties en implicaties geïnformeerd bij het uitbrengen van de impactanalyses.

Bijlagen

Bijlage	Inhoud	Actie
1	Concept Kamerbrief	Ter akkoord
2	Narratief	Ter informatie

11/4 034

Aan Minister van SZW

nota

Tweede concept voortgangsrapportage greenfield
kinderopvang

TER BESLISSING

Datum
5 april 2023

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
4

Aanleiding

- U heeft op 3 april een eerste concept van de Kamerbrief voortgangsrapportage greenfield kinderopvang gezien.
- Hierbij leggen we u een nieuwe versie van de brief voor, waarin uw opmerkingen op de vorige versie zijn verwerkt.
- Ook is de reactie op de marktordeningsonderzoeken toegevoegd aan de brief. U heeft hierover op 30 maart een nota ontvangen met de lijn van deze reactie. Hierbij heeft u een aantal vragen gesteld, die met deze nota beantwoord worden.

Wanneer	Stap
29 maart	Overleg MSZW met bestuurders uitvoerders
1 april	Start impactanalyses
4 april	Aanleveren voortgangsbrief bij CWIZO
11 april	Voortgangsbrief in CWIZO
14 april	Overleg MSZW met bestuurders van de uitvoerders
17 april	Bestuurlijk overleg met de sector
18 april	BWO MSZW MOCW MPVO sToeslagen
25 april	Voortgangsbrief in RWIZO
26 april	Voortgangsbrief in MR
27 april - 5 mei	Reces
10 mei	Commissiedebat kinderopvang
15 mei	Oplevering impactanalyses
Vanaf 1 juni	Start besluitvorming in kabinet

Beslispunten

- We ontvangen graag uw reactie op deze tweede concept versie van de Kamerbrief.
- Gaat u akkoord met het meezenden van het narratief, de baseline en de stelselarchitectuur als bijlage bij de Kamerbrief, ondanks de bezwaren van FIN/IRF?

Welke?

Toelichting

Naar aanleiding van uw opmerkingen op de eerste concept Kamerbrief hebben we op onderstaande punten aanpassingen gedaan.

Concept stelselontwerp

Datum
5 april 2023

- We hebben het concept stelselontwerp minder beschreven als één blauwdruk waar niks aan hoeft te worden aangepast. Onder andere in H2.1 is aangegeven dat het concept stelselontwerp bestaat uit bouwstenen die zijn samengevoegd tot één concreet uitgewerkt ontwerp.
- Op verzoek van de uitvoerders is in de brief opgenomen dat het concept stelselontwerp op een aantal punten nadere uitwerking behoeft om tot een definitieve keuze te komen (zie H2.1). Daarom worden de komende periode aanvullende variaties uitgewerkt. U heeft op 14 mei een overleg met de uitvoerders en op 18 mei een BWO om te bepalen welke variaties dat precies zijn. Wij zullen u daarover separaat informeren.
- Deze aanvullende variaties vormen samen met de impactanalyses en bredere verkenningen ('wat is er mogelijk per 2025' en 'herbruikbaarheid stelselontwerp') de input voor politieke besluitvorming vanaf 1 juni.
- Er is -mede op uw verzoek en dat van FIN/IRF- duidelijker in de brief opgenomen dat het ontwerp inpasbaar moet zijn binnen de budgettaire kaders van het coalitieakkoord bij de politieke besluitvorming.
- FIN/IRF maakt nog wel een punt van het meesturen van baseline, stelselarchitectuur en narratief bij de brief. Zij vinden het zeer onwenselijk om een concept financieringsstelsel naar de Kamer te sturen voordat is getoetst of het concept binnen de budgettaire kaders van het coalitieakkoord past. Zij vinden dat hiermee wordt vooruitgelopen op de besluitvorming en verwachtingen over de vormgeving worden geschapt. Ambtelijk zijn we nog in gesprek met FIN/IRF om hun zorgen weg te nemen.
- We adviseren u om in de bijlage bij deze Kamerbrief het narratief, de baseline en de stelselarchitectuur ook met de Kamer te delen. Op deze manier wordt volledige openheid gegeven over de stand van denken op dit moment. Dat is passend bij de lijn om transparant te werken en de stukken zoveel mogelijk openbaar te maken. Bovendien krijgt een groot aantal betrokkenen ook de beschikking over deze documenten voor de impactanalyses. In de brief en de bijlagen worden de nodige voorbehouden bij het concept stelselontwerp expliciet benoemd.
- In de nieuwe versie van de brief zijn ook de opmerkingen van ambtelijk OCW en FIN verwerkt die zij in de afstemming voor CWIZO hebben meegegeven.

Bespr
punt? →

Marktordeningsonderzoeken

- Bij de nota over de PE-onderzoeken stelde u enkele vragen. In bijlage 2 geven we antwoord op die vragen.
- Door een herziene berekening komt het personeelsverloop bij PE uit op 25% in plaats van 20%. Dat betekent dat elk jaar 25% van het personeel de organisatie verlaat. Bij non-profitorganisaties is dat 15%. U geeft aan met vakbonden en sectorpartijen in gesprek te willen over duiding bij dit verschil!
- De herziene berekening leidt ook tot andere prijsverschillen ten opzichte van niet-commerciële organisaties. In kinderdagopvang liggen prijzen bij PE 4-8% hoger (was 6%) en in de buitenschoolse opvang 2 - 11% (was 10%).

nu!

Bijlagen

Bijlage	Inhoud	Actie
1	Concept Kamerbrief	Ter akkoord
2	Antwoorden vragen MSZW op kabinetsreactie private equity	Ter informatie
3	Concept Kamerbrief (track changes versie)	Ter informatie

4	Vorige nota en brief met opmerkingen MSZW	Ter informatie
---	--	----------------

Datum
5 april 2023

